

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PSICHOLOGŲ PRAKTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-762

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. rugsėjo 22 d. sprendimo Nr. SV-S-197 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.9 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo projektui Nr. XIVP-762 (toliau – projektas) ir pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atkreiptinas dėmesys į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas) 6 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą reglamentavimą, susijusį su Europos Sąjungos valstybės narės teise kaip teisiniu duomenų tvarkymo pagrindu. Tuo atveju, kai asmens duomenų tvarkymas grindžiamas nacionaline teise, teisės akte būtina nurodyti *asmens duomenų tvarkymo tikslą*. Kadangi projekte aptariamoms atitinkamos asmens duomenų tvarkymo operacijos, tokios kaip asmens duomenų viešas skelbimas ir kt., siūlytina projekte suformuluoti ir atskirame straipsnyje aptarti nustatytus, aiškiai apibrėžtus bei teisėtus tikslus, kurių siekiant bus atliekami atitinkami asmens duomenų tvarkymo veiksmai.

2. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje valstybės kontroliuojamomis profesijomis laikomos tokios profesijos, kai viešąjį interesą užtikrinančias funkcijas vykdo savarankiška profesine (privačia) veikla besiverčiantys asmenys (už atlygį), o jiems šias funkcijas vykdyti perdavusi *valstybė turi kontroliuoti, kaip jos vykdomos*. Taigi, jei psichologų profesija taptų valstybės reguliuojama profesija, įstatymu turi būti nustatytas *tinkamas* jos priežiūros mechanizmas, kurio projekte nėra numatyta. Nors projekte numatytas Psichologo registro tvarkytojas, kuris būtų įgaliotas priimti tik formalius sprendimus dėl asmens įrašymo ar išbraukimo iš registro pagal paties asmens prašymus ar kitų subjektų pateiktas išvadas, ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, tačiau, pažymėtina, kad šie subjektai nevykdo jokia specifine valstybės reguliuojama profesija užsiimančių asmenų veiklos priežiūros funkcijos, o Lietuvos psichologų etikos komitetas būtų atsakingas tik už profesinės etikos kodekso laikymąsi. Atsižvelgiant į tai, siūlytina papildyti projektą numatant, kuri institucija nuosekliai ir sistemingai vykdytų psichologų praktinės veiklos priežiūrą.

3. Projekto 2 straipsnio 2 dalyje psichologo sąvokos turinys iš esmės siejamas su psichologo kvalifikacijos įgijimu, registracija bei praktinės psichologo veiklos vykdymu. Atkreiptinas dėmesys, kad asmuo psichologo kvalifikaciją įgyja baigęs atitinkamas studijas (taip apibrėžiama ir projekto 3 straipsnyje) ir yra pripažįstamas psichologu net jei nesiverčia psichologo praktine veikla, todėl, siekiant išvengti psichologo sampratos susiaurinimo ir įvairių sąvokos interpretacijų, siūlytina šią sąvoką keisti į „Praktikuojantis psichologas“, vėliau įvedant sąvokos trumpinį „psichologas“.

4. Siūlytina projekto 2 straipsnio 3 dalyje vietoj žodžio „savo“ rašyti žodį „psichologo“.

5. Atsižvelgiant į projekte apibrėžtą sąvoką, kas yra psichologas, papildomas kvalifikacijos ir kompetencijos paminėjimas yra perteklinis, tad siūlytina projekto 2 straipsnio 5 dalį išdėstyti taip:

„5. **Psichologo praktinė veikla** – Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo ir kitų teisės aktų reglamentuojama psichologo profesinė veikla, apimanti psichologo paslaugų gavėjo psichologinį įvertinimą ir testavimą, psichologinę ekspertizę, psichologinį konsultavimą, psichologinės intervencijos taikymą, psichologo šviečiamąją ir prevencinę veiklą“, bei atskirai reglamentuoti psichologo kvalifikacijos institutą.

6. Siūlytina patikslinti projekto 2 straipsnio 6 dalį, kurioje apibrėžiama psichologų praktinės veiklos sritis. Studijos ir studento įgyjamos kompetencijos turi atitikti Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme ir Psichologų registre nustatytas psichologo veiklas / sritis. Siūlytina šią dalį išdėstyti taip: „**Psichologo praktinės veiklos sritis** – Psichologų registre įrašyta psichologų profesinės veiklos sritis, kurioje psichologas turi teisę vykdyti psichologo praktinę veiklą.“

7. Pagal Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 1 straipsnio 1 punktą šis įstatymas nustato mokslo ir studijų valstybinį reguliavimą, todėl siekiant dermės su Mokslo ir studijų įstatymu ir jį įgyvendinančiais teisės aktais, siūlytina koreguoti projekto 3 straipsnį, suderinant jį su šiame įstatyme vartojamomis sąvokomis. Siūlytina projekto 3 straipsnį išdėstyti taip:

„3 straipsnis. Psichologo kvalifikacija.

Psichologo kvalifikacija įgyjama baigus universitetines pirmosios ir antrosios pakopų psichologijos studijų krypties studijas arba vientisąsias universitetines psichologijos studijų krypties studijas arba įgijus lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją.“

8. Pagal Kvalifikacinių laipsnių sąrangą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2016 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr. V-1075 „Dėl Studijų krypčių ir krypčių grupių, pagal kurias vyksta studijos aukštosiose mokyklose, sąrašo, jo keitimo tvarkos, kvalifikacinių laipsnių sąrangos ir studijų programų pavadinimų sudarymo principų patvirtinimo“ (toliau – Kvalifikacinių laipsnių sąrangą), baigus psichologijos studijas yra įgyjamas kvalifikacinis socialinių mokslų bakalauro arba socialinių mokslų magistro laipsnis. Tad atsižvelgiant į tai, projekto 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą siūlytina išdėstyti taip:

„1) universitetinių psichologijos studijų krypties studijų baigimą patvirtinančius dokumentus arba Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka psichologijos kvalifikacijos

pripažinimą patvirtinančius dokumentus.“ Atitinkamai tikslintinas ir projekto 5 straipsnio 6 dalies 2 punktas.

9. Projekto 5 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodoma, kad psichologas turi pateikti „duomenis apie psichologo praktinės veiklos sritį (sritis), kurioje (kuriose) jis ketina užsiimti psichologo praktine veikla ir šiuos duomenis patvirtinančius dokumentus“. Siūlytina patikslinti, kokius dokumentus reikia pateikti, nes studijų baigimą patvirtinančių dokumentų pateikimas aprašytas šio straipsnio 1 dalies 1 punkte.

10. Atsižvelgiant į bendrąsias dokumentų apskaitos taisykles, projekto 5 straipsnio 3 dalyje įrašytas reikalavimas pažymėjime nurodyti registracijos numerį yra perteklinis, taip pat perteklinis yra ir antrasis šio straipsnio 3 dalies sakiny, nes 5 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kada išduodamas psichologo registracijos pažymėjimas. Atsižvelgiant į tai, siūlytina patikslinti 5 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „Psichologo praktine veikla ketinančio užsiimti asmens registracija Psichologų registre (toliau – psichologo registracija) patvirtinama jam išduodant psichologo registracijos pažymėjimą.“

11. Siekiant aiškiai nurodyti, kokia informacija ir duomenys turi būti viešai skelbiami Psichologų registro tvarkytojo interneto svetainėje, bei siekiant dermės su Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2 straipsnio 7 ir 8 dalyse vartojamomis sąvokomis, siūlytina projekto 5 straipsnio 6 dalies 2–6 punktus išdėstyti taip:

„2) asmens įgyta kvalifikacija, kvalifikacinis laipsnis, kvalifikacijos įgijimo data;

3) psichologo praktinės veiklos sritis (sritis), kartu nurodant dokumentus, pagrindžiančius jo įgytą kvalifikaciją užsiimti psichologo praktine veikla toje srityje (tose srityse) (aukštojo mokslo diplomus, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka jiems lygiaverčius dokumentus, darbo patirtį liudijančius dokumentus, kitus dokumentus, patvirtinančius papildomos specializacijos įgijimą, nurodant išdavimo datą, įstaigos, išdavusios dokumentą, pavadinimą bei dokumento pavadinimą);

4) duomenys apie psichologo kompetencijų tobulinimą ir (ar) papildomos specializacijos įgijimą (baigtų kursų pavadinimas, data, įstaigos, išdavusios kursų baigimo pažymėjimą, pavadinimas);

5) duomenys apie psichologo registracijos sustabdymą ar panaikinimą (psichologo vardas ir pavardė, psichologo registracijos pažymėjimo numeris, terminas, iki kada sustabdyta psichologo registracija arba įrašas, kad psichologo registracija panaikinta;

6) duomenys apie psichologui skirtas sankcijas už Lietuvos psichologų etikos kodekso pažeidimus (psichologo vardas ir pavardė, psichologo registracijos pažymėjimo numeris ir skirta sankcija už Lietuvos psichologų etikos kodekso pažeidimą).“

12. Be to, siūlytina pakartotinai įvertinti, ar psichologui skirtų sankcijų už Lietuvos psichologų etikos kodekso pažeidimus viešinimas, aptartas projekto 5 straipsnio 6 dalies 6 punkte, yra būtinas ir proporcingas demokratinėje visuomenėje. Vertinant minėtą duomenų subjektų teisių į privatų gyvenimą ir į asmens duomenų apsaugą ribojimo būtinumą ir proporcingumą, siūlytina atsižvelgti į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2002 m. kovo

14 d. nutarimą byloje Nr. 23/2000¹ bei Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2021 m. birželio 22 d. sprendimą byloje Nr. C-439/19 (110–114 paragrafai)².

Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog skelbiant asmens duomenis viešai, teisės akte turi būti nustatytas ne tik baigtinis viešai skelbiamų asmens duomenų sąrašas, tačiau ir asmens duomenų viešinimo *terminas*, kuris turi būti proporcingas tikslui, kurio siekiama (Reglamento 5 straipsnio 1 dalies e punktas).

13. Projekto 5 straipsnio 7 dalyje nurodoma, jog duomenys Psichologų registre yra atnaujinami ne rečiau kaip kas 5 metus. Nėra aišku, kurie konkrečiai asmens duomenys Psichologų registre atnaujinami kas 5 metus. Be to, siūlytina pakartotinai įvertinti, ar atitinkamus asmens duomenis atnaujinant tik kas 5 metus bus tinkamai įgyvendinta Reglamento 5 straipsnio 1 dalies d punkte įtvirtinta duomenų valdytojo prievolė tvarkyti tikslus asmens duomenis (pavyzdžiui, duomenys apie psichologo registracijos sustabdymo ar panaikinimo faktą turėtų būti atnaujinti nedelsiant, kai tik tam yra poreikis, pavyzdžiui, atnaujinus sustabdytą psichologo registraciją, bet ne po 5 metų ir pan.).

14. Siekiant dermės su Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2 straipsnio 7 ir 8 dalyse vartojamomis sąvokomis, siūlytina patikslinti projekto 5 straipsnio 7 dalies 2 punkto formuluotę: „jeigu pasikeitė kiti šio straipsnio 1 ir 6 dalyse nurodytuose dokumentuose pateikiami duomenys – šiuos pasikeitimus įrodantys dokumentai.“

15. Projekte nėra reglamentuojama, kokie duomenys bus tvarkomi Psichologų registre, todėl siūlytina projekto 5 straipsnio 6 dalyje įvardijant interneto svetainėje viešai skelbiamus duomenis nevadinti jų „Psichologų registro duomenimis“.

16. Atsižvelgiant į tai, kad teismas kitu savo sprendimu gali panaikinti laikiną nušalinimą nuo pareigų ar laikiną teisės užsiimti psichologo praktine veikla sustabdymą, siūlytina projekto 6 straipsnio 1 dalies 2 punktą papildyti nurodant, kad psichologo registracija stabdoma, kol išnyksta teismo sprendimu nustatytas registracijos sustabdymo pagrindas, aiškiai įvardijant, kad nušalinama tik nuo su psichologo praktine veikla susijusių pareigų bei šį punktą siūlytina formuluoti taip:

„2) įsigaliojus priimtam teismo sprendimui dėl psichologo laikino nušalinimo nuo psichologo praktine veikla susijusių pareigų ar laikino teisės užsiimti psichologo praktine veikla sustabdymo, kol išnyksta teismo sprendimu nustatytas registracijos sustabdymo pagrindas;“.

17. Siūlytina projekto 6 straipsnio 1 dalies 4 punkte žodžius „per kalendorinius metus“ keisti į „per vienus metus“, siekiant išvengti nenuoseklumo, kai du šiurkštūs pažeidimai įvykdomi artimu laikotarpiu, tačiau skirtingais kalendoriniais metais, ir dėl to nebūtų taikomos numatytos sankcijos, o įvykus pažeidimams tais pačiais kalendoriniais metais, sankcijos būtų taikomos.

18. Siūlytina koreguoti projekto 6 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip: „psichologui pažeidus šio įstatymo 5 straipsnio 7 dalyje nurodytas sąlygas, – iki bus pateikti

¹ <https://www.lrkt.lt/lt/teismo-aktai/paieska/135/ta297/content>

² <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=243244&pageIndex=0&doclang=LT&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=39070519>

reikalingi dokumentai“, kadangi projekto 5 straipsnio 7 dalis nėra įvardijama kaip reikalavimas, tad dabartinėje redakcijoje ši formuluoė yra netiksli.

19. Siūlytina tikslinti projekto 6 straipsnio 5 dalies 4 punktą, nurodant, kas turi pateikti informaciją Psichologų registro tvarkytojui apie psichologo mirtį. Taip pat projekto 6 straipsnyje reikėtų nurodyti pasekmes, kurios numatomos psichologui, jei jis pateikia klaidingus duomenis ar neinformuoja Etikos komiteto apie teismo sprendimą nutraukti psichologo veiklą.

20. Remiantis Psichologijos studijų krypties aprašo 10 punktu, nurodančiu, kad baigus psichologijos studijų krypties studijas įgyjamas aukštojo mokslo kvalifikacinis laipsnis, siūlytina tikslinti projekto 7 straipsnio 3 punktą jį išdėstant taip: „įgyti papildomą specializaciją ir, siekdamas įgyti įstaigoje (organizacijoje) einamoms pareigoms reikalingą kompetenciją, tobulinti turimą kvalifikaciją, darbdaviui šio įstatymo nustatyta apimtimi ir tvarka apmokant išlaidas, susijusias su kvalifikacijos tobulinimu“, kas darbdaviui yra priskirta Lietuvos Respublikos darbo kodekso 29 straipsniu.

21. Pažymėtina, kad Konstitucinis teismas ne kartą yra konstatavęs, kad poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis, nes taip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė poįstatyminių teisės aktų atžvilgiu. Atsižvelgiant į tai, kad esminės psichologo veiklos sąlygos turi būti apibrėžtos įstatyminiu lygmeniu, siūlytina tikslinti ir 8 straipsnio 1 dalies 1 punktą, nustatant, kad psichologas, užsiimantis psichologo praktine veikla, privalo laikytis įstatymuose nustatytų psichologo praktinės veiklos sąlygų.

22. Projekto 9 straipsnio 2 dalis numato Etikos komiteto sudėtį, į kurią įtraukiamos ir valstybės institucijų (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos) atstovai. Siūlytina į Etikos komiteto sudėtį įtraukti ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos atstovą, nes, nepaneigiant specializuoto medicinos psichologų reglamentavimo, šios ministerijos kuruojamose srityse dirba ne tik medicinos psichologai, dirbantys sveikatos priežiūros įstaigose, bet ir visuomenės sveikatos biuruose paslaugas teikiantys psichologai. Atsižvelgiant į tai, siūlytina į Etikos komiteto sudėtį įtraukti ir Sveikatos apsaugos ministerijos atstovą. Įvertinus tai, kad psichologų profesinės etikos klausimai ir problemos dažnai yra susijusios su paslaugos gavėjo patirtimi ir jų galimais teisių pažeidimais gaunant psichologo paslaugas, siūlytina į Etikos komiteto sudėtį įtraukti ne vieną, o du psichologų paslaugų gavėjų interesams atstovaujančių organizacijų atstovus.

Taip pat projekto 9 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad „10 iš 11 Etikos komiteto narių turi būti psichologai“. Pagal projekto 2 straipsnio 2 dalį psichologas – asmuo, Lietuvos Respublikos psichologų praktinės veiklos įstatymo nustatyta tvarka įgijęs psichologo kvalifikaciją, registruotas Psichologų registre ir užsiimantis psichologo praktine veikla. Pagal projekto 9 straipsnio 3 dalį „į Etikos komitetą deleguojamas tik nepriekaištingos reputacijos, ne trumpiau kaip 3 metus psichologo praktine veikla užsiimantis ar ne mažesnę kaip 3 metų narystės psichologų paslaugų gavėjų organizacijoje patirtį turintis asmuo“. Kadangi į Etikos komiteto sudėtį numatoma įtraukti ir ministerijų atstovus, abejotinas minėtų projekto 9 straipsnio

2 ir 3 dalių nuostatų praktinis įgyvendinimas, atsižvelgiant į valstybės tarnybos specifiką ir reglamentavimo ypatumus, tikėtina, kad ministerijose dirbantys darbuotojai, juo labiau – valstybės tarnautojai, neatitiks projekto 2 straipsnio 2 dalyje numatytos psichologo sąvokos, atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytas jų veiklos sritis ir priskirtas kompetencijas, nei psichologo praktinės veiklos, nei narystės psichologų paslaugų gavėjų organizacijoje patirties minėtų valstybės institucijų atstovai greičiausiai neturės. Ministerijose dirbantiems asmenims pagal jų atliekamas darbo funkcijas tokie reikalavimai nėra keliami.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina koreguoti projekto 9 straipsnio 2 dalį, numatant komitete mažesnę narių psichologų skaičių, bei šio straipsnio 3 dalį, valstybės institucijų skiriamais atstovams numatant kitokios darbo patirties reikalavimą, pavyzdžiui: „atstovai, kurių darbo funkcijos susijusios su psichologinės pagalbos teikimo atitinkamoje srityje reglamentavimu, koordinavimu, organizavimu“.

23. Projekto 9 straipsnio 7 dalies nuostata, numatanti, kad už darbo laiką atliekant Etikos komiteto nario pareigas Etikos komiteto nariui mokamas atlyginimas iš valstybės biudžeto asignavimų, tikslintina dėl kelių priežasčių. Pirma, Etikos komiteto nariai nėra darbuotojai, valstybės tarnautojai ar valstybės pareigūnai, kuriems gali būti mokamas atlyginimas darbo ar juos atitinkančių santykių pagrindu. Antra, reikėtų aiškiai nurodyti, iš kokiam valstybės biudžeto asignavimų valdytojai skirtų asignavimų jiems yra mokama. Atsižvelgiant į tai, projektas tikslintinas nurodant, iš kuriam valstybės biudžeto asignavimo valdytojai skirtų asignavimų mokamas atlyginimas Etikos komiteto nariams.

Taip pat siekiant teisinio aiškumo bei atsižvelgiant į tai, kad asmenų, kuriems už darbą apmokama iš valstybės biudžeto lėšų, apmokėjimas turi būti nustatomas įstatymu, o ne poįstatyminiais teisės aktais, siūlytina projekte aptarti Etikos komiteto narių už darbą posėdžiuose apmokėjimo principus. Svarstyta, ar, atsižvelgiant į Etikos komiteto statusą bei vykdomas funkcijas, jo narių darbas neturėtų būti apmokamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme nustatyta tvarka, taikoma įstatymų pagrindais sudarytų komisijų pirmininkams ir nariams.

24. Siūlytina projekto 9 straipsnio 9 dalies 2 punktą papildyti aiškiai nurodant, kokie sprendimai gali būti priimti (pavyzdžiui, ar galėtų būti priimtas sprendimas atsisakyti priimti ir nagrinėti gautą skundą ir kokiais atvejais), kokios sankcijos šių sprendimų pagrindu gali būti taikomos prasižengusiam psichologui, taip pat šias sankcijas taikantys subjektai, t. y. reikėtų nurodyti šių sprendimų santykį su galimais įpareigojimais registro tvarkytojui, t. y. nurodyti, ar tokių sprendimų pagrindu gali būti stabdoma ar panaikinama registracija, ar registre nurodoma informacija apie priimtą sprendimą, ar taikomos kokios kitos sankcijos. Taip pat derėtų aiškiai apibrėžti tai, kokios aplinkybės laikomos sunkinančiomis ir lengvinančiomis. Siekiant teisinio aiškumo, taip pat siūlytina aiškiai nurodyti tokių Etikos komisijos sprendimų apskundimo tvarką – ar jie skundžiami administraciniam teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, ar bendrosios kompetencijos teismui – Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, taip pat Etikos komiteto sprendimo įsigaliojimo tvarką, jei jis per nustatytą terminą nėra

skundžiamas, Etikos komiteto sprendimų pateikimo pareiškėjams, psichologui, registro tvarkytojui ir kitiems suinteresuotiems subjektams tvarką ir terminus.

Taip pat siūlytina įstatyme nurodyti maksimalų terminą, per kurį pareiškėjų skundai turi būti išnagrinėti, kartu nurodant, kokį laikotarpį galėtų trukti papildomi tyrimai ir ar šių papildomų tyrimų laikotarpis įskaitomas į sprendimo priėmimo trukmę.

25. Vadovaujantis projekto 9 straipsnio 10 dalimi, Etikos komiteto priimti sprendimai ir kiti teisės aktais numatyti dokumentai skelbiami Etikos komiteto interneto svetainėje. Pažymėtina, kad Etikos komiteto sprendimuose ar kituose dokumentuose gali būti nurodyti psichologų, skundą pateikusių asmenų ir kitų asmenų asmens duomenys, įskaitant ir specialių kategorijų asmens duomenis. Atsižvelgiant į tai bei į Reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punkte įtvirtintą duomenų kiekio mažinimo principą, siūlytina projekto 9 straipsnio 10 dalyje nurodyti, kad Etikos komiteto interneto svetainėje šie dokumentai skelbiami tik nuasmeninti.

26. Siekiant dermės su Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, nustatančiu, kad aukštojo mokslo kvalifikacijas teikia aukštosios mokyklos asmenims, baigusiems aukštojo mokslo studijas, ir jį įgyvendinančiais teisės aktais, siūlytina koreguoti projekto 10 straipsnio pavadinimą ir 1 dalį ir juos dėstyti taip:

„10 straipsnis. „Psichologų papildomos specializacijos įgijimo ir jų kompetencijų tobulinimo organizavimas ir finansavimas

1. Psichologų papildomų kompetencijų įgijimo, jų turimų kompetencijų tobulinimo, siekiant įgyti įstaigoje (organizacijoje) einamoms pareigoms reikalingą kompetenciją, taip pat kompetencijų tobulinimo papildomai tuo atveju, kai psichologas praktinę veiklą per pastaruosius 5 metus vykdė trumpiau nei 3 metus, organizavimo, įskaitant papildomos specializacijos įgijimo ir (ar) turimų kompetencijų tobulinimo reikalavimų nustatymą, finansavimo tvarką ir sąlygas nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

27. 10 straipsnio 1 dalies, numatančios, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato papildomos kvalifikacijos įgijimo ar turimos kvalifikacijos tobulinimo finansavimo tvarką, nuostata suponuoja, kad visų psichologų, nepriklausomai nuo jų veiklos pobūdžio, kvalifikacijos tobulinimo tikslo ar papildomos kvalifikacijos įgijimo poreikio ir įgijimo sąlygų, kvalifikacijos tobulinimas bus apmokamas valstybės biudžeto lėšomis. Tokia nuostata ginčytina ne tik dėl jos pagrįstumo ir santykio su racionalaus valstybės turto naudojimo principu, tačiau ir dėl jos nederėjimo su 2 šio straipsnio dalimi, aiškiau ir konkrečiau atskleidžiančia tam tikrus kvalifikacijos tobulinimo galimo finansavimo principus. Pažymėtina, jog tuo atveju, jei siekiama nustatyti, kad visų psichologų papildomos kvalifikacijos įgijimas ar turimos kvalifikacijos tobulinimas bus finansuojamas iš valstybės biudžeto lėšų, turėtų būti svarstomas tokios nuostatos derėjimas su Konstitucijos nuostatomis, asmenų lygiateisiškumo principo kontekste, nes jokios kitos valstybės reguliuojamos profesijos atstovų kvalifikacija nėra tobulinama išimtinai už valstybės biudžeto lėšas. Atsižvelgiant į tai, Projekto 10 straipsnio 2 dalį siūlytina tikslinti nurodant, kad valstybės biudžeto lėšomis gali būti finansuojami ne bet kokių psichologų, siekiančių įgyti kompetencijas, reikalingas darbui, o psichologų, siekiančių dirbti ar dirbančių

būtent viešojo sektoriaus subjektuose – valstybės ar savivaldybių institucijose ir įstaigose ar kitose organizacijose, kurios finansuojamos iš valstybės ar savivaldybių biudžeto.

28. Projekto 11 straipsnio 3 dalyje nurodyta, jog asmuo, siekiantis teikti psichologo paslaugas Lietuvos Respublikoje laikinai ir kartais, privalo Psichologų registro duomenų tvarkytojui pateikti dokumentus, vadovaudamasis šio įstatymo ir Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nuostatomis. Projekto 11 straipsnio 4 dalyje nurodyta, jog šio straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus asmuo gali pateikti nuotoliniu būdu arba tiesiogiai kreipdamasis į Psichologų registro duomenų tvarkytoją. Visgi nėra aišku, kuriuos konkrečiai dokumentus, įskaitant juose esančius asmens duomenis, asmuo, siekiantis teikti psichologo paslaugas Lietuvos Respublikoje laikinai ir kartais, privalo pateikti Psichologų registro duomenų tvarkytojui. Siūlytina tikslinti projekto 11 straipsnio 3 dalį pateikiant nuorodą į konkrečias Projekto 11 straipsnio 3 dalyje nurodytų teisės aktų nuostatas, kuriose aptarti minėti teiktini dokumentai arba konkrečius teiktinus dokumentus išvardijant projekto 11 straipsnio 3 dalyje.

29. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad 11 straipsnio 4 dalyje nuotolinis dokumentų pateikimas Psichologų registrui yra numatytas išimtinai tik užsienio piliečiams. Nuotolinis dokumentų pateikimas Psichologų registrui pagal poreikį turėtų būti numatytas ir Lietuvos Respublikos piliečiams.

30. Atsižvelgiant į tai, kad projekte nenurodyta, kad Lietuvos Respublikos piliečius Psichologų registre registruoja Psichologų registro duomenų tvarkytojas, siūlytina išbraukti projekto 12 straipsnio 2 dalį „Užsienio piliečius, siekiančius užsiimti psichologo praktine veikla Lietuvos Respublikoje, Psichologų registre registruoja Psichologų registro duomenų tvarkytojas“ arba perkelti prie 5 straipsnio.

31. Atsižvelgiant į tai, kad projekto 8 straipsnio 1 dalies 2 punktą numato psichologo pareigą laikytis Lietuvos psichologų profesinės etikos kodekso, tikslintina projekto 13 straipsnio 1 dalis ją išdėstant taip: „Etikos komitetas nagrinėja skundus dėl Lietuvos psichologų etikos kodekso nuostatų pažeidimų.“

32. Pažymėtina, kad projekto 13 straipsnio 2 dalies, kurioje numatoma, kad „psichologo paslaugų gavėjų skundai dėl juridinių asmenų psichologo praktinės veiklos, susiję su galimai jiems suteiktų psichologo paslaugų kokybės reikalavimų pažeidimais, nagrinėjami juridinių asmenų patvirtinta tvarka“, formuluotė dėl juridinių asmenų praktinės veiklos vykdymo nėra aiški, nes juridiniai asmenys psichologo praktinės veiklos nevykdo. Siūlytina projekto 13 straipsnio 2 dalį išdėstyti taip: „Psichologo paslaugų gavėjų skundai dėl psichologo, einančio jo įgytą kvalifikaciją atitinkančias pareigas viešojo ar privataus sektoriaus įstaigoje (organizacijoje), praktinės veiklos, susiję su galimai jiems suteiktų psichologo paslaugų kokybės reikalavimų pažeidimais, nagrinėjami įstaigos (organizacijos) vadovo patvirtinta tvarka.“

Atkreiptinas dėmesys, kad skundai dėl psichologo paslaugų kokybės pagal savo esmę negali būti atskiriami nuo skundų dėl psichologų etikos reikalavimų laikymosi, nes psichologo paslaugų kokybė būtų netinkama būtent dėl psichologų etikos reikalavimų nesilaikymo, todėl nagrinėjant skundus dėl psichologo paslaugų kokybės reikėtų vertinti psichologų profesinės

etikos reikalavimus (kas pagal projektą numatoma pavesti Etikos komitetui (projekto 9 ir 13 str.)), taip pat turėti psichologijos srities žinių. Atsižvelgiant į tai bei vadovaujantis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 7 punktu, siūlytina iš projekto 13 straipsnio 2 dalies išbraukti Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą kaip instituciją, nagrinėjančią skundus dėl individualiai psichologo praktine veikla užsiimančio psichologo suteiktų psichologo paslaugų kokybės.

33. Atsižvelgiant į Kvalifikacinių laipsnių sąrangą, siūlytina koreguoti projekto 15 straipsnio 3 dalį ją išdėstant taip: „Asmuo, kuris iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos turėjo aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines pirmosios pakopos psichologijos studijas, ir dirbo psichologu, turi teisę užsiimti psichologo praktine veikla ne ilgiau kaip 3 metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos, iki įgis šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytą aukštojo mokslo kvalifikaciją.“

34. Atsižvelgiant į tai, kad medicinos psichologų profesinės kvalifikacijos įgijimo ir tobulinimo sąlygas, teisės verstis asmens sveikatos priežiūros praktika įgijimo, įgyvendinimo ir panaikinimo sąlygas, profesinės kvalifikacijos pripažinimą ir kompetenciją, licencijos išdavimo, galiojimo sustabdymo ir galiojimo panaikinimo reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymas, bei siekiant išvengti papildomos administracinės naštos medicinos psichologams, be prievolės išsiimti licenciją dar ir užsiregistruoti Psichologų registre bei vykdyti dviejuose įstatymuose numatytas analogiškas prievoles, siūlytina papildyti projektą, nurodant, kad šis įstatymas medicinos psichologams yra netaikomas.

35. Atsižvelgiant į projekto 15 straipsnio 1 dalyje numatomą projekto įsigaliojimo datą, tikslintina projekto įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimo data, t. y. ją būtina suderinti su projekto įsigaliojimo data.

Ministras Pirmininkas

Sveikatos apsaugos ministras